

Valtuustoaloite: Ensilumenlatu

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 202

101/00.01.04/2026

Valmistelija

Liikuntapalvelupäällikkö Toni Ojala

Valtuutettu Aleksi Hongan valtuustoaloite 26.1.2026:

Hiihto on yksi parhaista liikuntamuodoista kehittäen kestävyyttä, koordinaatiota sekä lihaskuntoa. Matalan kynnyksen lajina se liikuttaa monen ikäisiä ihmisiä kuntoilijoista tavoitteellisiin harrastajiin.

Talvien muuttuessa entistä vaihtelevammaksi on monissa kunnissa jo ryhdytty toimiin hiihdon mahdollistamiseksi tekemällä lunta ennakkoon säilöön talvella seuraavaa kautta varten. Esimerkiksi Ylivieskassa, Kalajoella, Haapavedellä ja Oulussa on saatu aikaistettua hiihtokautta tekemällä ensilumenladut säilölumesta. Raahessakin tulisi selvittää mahdollisuudet lumen varastointiin tarvittavine resursseineen. Kustannukset eivät nousisi kovin merkittäviksi. Tarvittava kalustohan kaupungilta jo löytyy ja lunta tykitetään talvisin talkootöinä yhteistyössä urheiluseurojen kanssa. Lisäksi tarvittaisiin vain eriste kesän säilytyksen ajaksi.

Liikuntapalvelupäällikkö Toni Ojalan vastaus 5.6.2026:

Raahen liikuntapalveluissa on tunnistettu viime vuosien vaihtelevat talvet, jotka ovat haastaneet kunnossapitoa ja näin tehden hiihtokausista lyhyempiä ja heikkomuotoisempia. Kuten aloitteessa sanotaan, niin ensilumenlatu säilölumiratkaisuilla pidentää hiihtokautta, niin syyskaudesta kuin kevätkaudesta. Säilölumiratkaisussa lumi tykitetään tai kasataan n. 5000 m³ – 10 000 m³ lumikasaksi edellistalvena. Lumimassa säilötään, joko purun alle tai eristyshaitarimattojen alle. Tällä keinoin lumi säilyy riittävässä määrin seuraavaan hiihtokauden alkuun, jolloin lumi levitetään hiihdettävälle latualueelle.

Nykyisellään Raahessa tehdään tykkilumilatu hiihtoseurojen toimesta, joka vaatii vähintään 5-7 pakkasastetta useamman päivän ajan, jotta ladut voidaan toteuttaa. Pakkasjaksot ovat vaihdelleet vuosittain ja esim. vuonna 2025 latu avattiin vasta 23.12.2025.

Ensilumenlatu vaatii n. 7000 m³ lunta keväällä, jotta levitettävää lunta syksyllä on n. 5000 m³. Ensilumenlatu voidaan säilöä purulla, kutterilastulla tai eristyshaitarimatolla. Liikuntapalvelut on selvittänyt purun saatavuutta

ja lähialueiden yrityksiltä (Junnikkalan saha/Stora Enso) purua ei ole saatavilla. Saatavilla oleva toimitus on mahdollista Kuusamosta, joka nostaa mittavissa määrin purun hintaa (21,4 €/i-m³+alv), jota vaaditaan 1200 m³/talvi (yhteensä 25 680 € alv 0%). Ensilumenladun avulla hiihtokausi olisi mahdollista avata lokakuussa, mutta ladun avaaminen aikaisemmin nostaa liikuntapalveluiden ylläpitokustannuksia, joka tulisi huomioida määrärahoissa. Purujen hävityksestä tulee myös kuluja, koska puruja ei saa levittää maastoon.

Kutterilastua olisi saatavilla paikalliselta puunjalostus tehtaalta, mutta kutterilastu ei ole paras mahdollinen säilömiseen. Se sitoo kosteutta ja eristyskyky on tällöin heikko sekä se voi painua kasaan talven ja kevään aikana. Kutterilastu on ilmavaa ja eristää hyvin kuivana, mutta se kastuu helposti sateista ja sulamisvedestä, jolloin eristyskyky heikkenee.

Kolmas vaihtoehto on eristyshaitarimatto, jonka käyttöikä on 15-20 vuotta. Mattojen tarkoituksena on suojata ja eristää lumen sulaminen kesäkaudella. Eristyshaitarimattojen hinta kertainvestointina on n. 60 000 €. Eristyshaitarimatot ovat ainoa vaihtoehto pitkälle aikavälille, mikäli ensilumenlatuja halutaan toteuttaa.

Liikuntapalvelut on käynyt keskusteluja hiihtoseurojen Saloisten Salama Ry:n ja Saloisten Reipas Ry:n kanssa asiakokonaisuudesta.

Ensilumenladun toteuttaminen vaatii toteutuakseen investointimäärärahoja, josta päättää kaupunginvaltuusto talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen liikuntapalvelupäällikkö Toni Ojalan valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyi esityksen.